

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Gospodje v Budimpešti, začenši akcijo proti kraljevini srbski, izvestno neso mislili, da bode upor od strani sosedne kraljevine tako jak in danes se morda kesajo prenašljivosti svoje. Po dopisih iz Budimpešte v razne liste bi se vsaj tako smelo soditi. Tako prinašajo „Nar. Listy“ v tem oziru nastopni dopis:

„Škoda, prizadeta „Pester Lloyd“ s tem, da mu je zabranjen uhod v Srbijo, znaša 25.000 gld. na leto. Ta korak srbske vlade in iztiranje dopisnika istega lista, Aleksandra Petrovića, napravil je na tukajšnje kroge silen utis, to pa tembolj radi tega, ker neso bili pripravljeni, da bode radikalna vlada pokazala toliko energijo in moč. Aleksander Petrović bil je poprej ravnatelj Beligradskega tiskovnega urada, a se v svojej službi on, Srb, tako ponižal, da je stopil v dogovor z Maksom Falkom in se mu šel predstavljati kot zaupni mož kraljevskega namestnika Ristića in ministerskega predsednika Gruića. Aleksander Petrović storil je Maksu Falku mnogo uslug, dopisoval in brzojavil mu je iz Belegrada tako, kakor bi mogel storiti le najbolj zagrizeni sovražnik sedanje vlade iz vsega naroda srbskega. Maks Falk in politični njegovi prijatelji verjeli so Petroviću vsako besedo ter so po njegovih dopisih prišli do prepričanja, da bode v Srbiji skoro buknil prevrat, ter da Ristić in Gruić čakata samo na najbližjo priliko, da odstranita radikalno vlado, kar se bode zgodilo takoj, ko dobita le nekoliko pomoči od Ogerske. Maks Falk si je mislil, ako záse dobi ravnatelja srbskega tiskovnega urada, da bode delal čudeže, in dejanski ga je nekaj časa spremljala sreča. Imajoč v rokah vesti Petrovićeve, postavil se je Maks Falk po robu proti samemu avstro-ogerskemu poslaniku v Belemgradu, baronu Thömmu. Da celo v ogerski delegaciji, kjer kot referent vnanje politike uživa velik ugled, posrečilo se je Falku, uloviti v svoje mreže tudi grofa Kalnokyja, da je pričel polemiko proti srbski vladi. Torej glavna zasluga Maksa Falka je tudi ta, da je bila izdana ona znana prepoved ob izvažanju srbskih prašičev. Maks Falk, ki je veroval Petroviću, da treba samo malo nagiba od zvonaj in nastal bode popoln preobrat v Srbiji, delal je v tem zmislu. Mej tem zvedeli so v Belemgradu o nečistih osnovah Petrovića in odpustili ga iz službe. A tudi

to še ni odprlo očíj Maksu Falku, da Petrović ni zaupni mož Ristića, niti Gruića; Maks Falk bi bil moral vedeti, da ako sta onadva ž njim sporazumljena, bi ga ne pustila tako hitro pasti. Maksa Falka neso poučili niti poslednje dobe dogodki, ki so dokazali, da mej kraljevskim namestništvom, ministri in radikalno stranko vlada najpopolnejša sloga in sporazumljenje. Sam Garašanin bil je toli iskren, da je v Pariz javil pred dopisnikom „Pester Lloyd“, da se vsakdo vara, kdor radikalno stranko v Srbiji zmatra za slabo ali oslajeno. No Maks Falk veroval je samo Petroviću, dokler mu naposled ni radikalna stranka odprla očíj, zabranivši v Srbiji njegov list in izgnavši Petrovića iz dežele. Maks Falk pokazal je v kratkem času takšno politiško kratkovidnost, da so morali izgubiti zaupanje vanj tudi njegovi politiški prijatelji.

Prvi narodni župan v „Okolici Celjski“.

Iz Celja. [Izv. dop.]

„Vender jedenkrat!“ tako je vskliknil vsak narodnjak v Celji, ko je izvedel, da je konec triletnim borbam za občino „okolico Celjsko“, da je ta prevažna postojanka, ki obdaja mesto Celje od vseh strani jednako močnemu obroču, vender jedenkrat definitivno prešla v narodne roke, s tem da se je v sredo dné 6. t. m. izvolil narodni župan in so se mu pridejali sami narodni svetovalci!

Kdor pozna razmere, ta bode vedel ceniti prevažen ta uspeh narodne stranke!

Še pred nekaj leti domišljevali so si velikomemški naši Celjani, da bodo iz svoje kazine in iz svoje hranilnice vladali ves spodnji del Južnega Štajerskega. Vse bližnje občine okolu Celja bile so pa že tako po njihovem mnenju nepremagljive trdnjave njihove moči. Mesto Celje bilo je sredotočje, katero so zdržema v velikem krogu obdajale občine okolice Celjske, Škofja ves, Vojnik, Peharje, in Velika Pirešica, vse v nemškutarskih rokah, jednako kakor obdaja velike trdnjave cela vrsta naprej potisnenih manjših trdnjav.

Pa kmalu se je začela ta mogočna postojanka krčiti. Pala je najprej Velika Pirešica in prešla v narodne roke. Pala je Škofja ves po živahnej borbi, in sedaj je prešla še okolica celjska v narodne roke, tako da od prej širnega v nemškutarskih rokah se

nahajajočega ozemlja štrlijo še samo tri občine, jednako razvalinam iz tega slovenskega morja.

Naravno, da so Celjani baš pri okolici Celjski napenjali vse žile, da si njo ohranijo; kajti to občino imajo vedno pred seboj, kamor se koli obrnejo. Ne koraka ne morejo storiti iz Celja vun, da ne bi stopili na tla okolice Celjske. Če izgubijo to občino, okrožena je njihova „nemška“ gruda, kakor je Neckerman imenoval mesto Celje v deželnem zboru, jednako malemu otočju od vseh strani od slovenskega ozemlja.

Ko je prišla januarija 1888 volitev v odbor te občine, delovali sta obe stranki z nenavadno energijo, da si zagotovijo zmago:

V III. razredu imela je narodna stranka gotovo večino, v I. pa nemškutarska. Napori obeh strank koncentrirali so se torej okolu II. razreda. Po strastnej volitveni borbi, ostali so januarija 1888 narodni kandidatje II. razreda z štirimi glasovi v manjšini, zaradi tega, ker je nemškutarska volilna komisija nepostavno prištevala neveljavne glasove ter ni pripustila jednega narodnega volilca k volitvi. — Ugovor zoper volitev je bil od namestništva v Gradcu zavržen, in nemškutarji so vesel svoje zmage izvolili si zopet župana in svetovalce, češ, zopet je domovina rešena vsaj za tri leta.

Ali narodna stranka se ni udala. Prepričana, da pravica mora zmagati, šla je s pritožbo na upravno sodišče.

To ugodilo je pritožbi, in na posebno zahtevanje narodne stranke moralo je nemestništvo razveljaviti volitev II. razreda in zaukazati novo volitev v tem razredu.

Po silovitej volitveni borbi, kakoršne še celo okolu Celja do tedaj ni bilo, zmagala je narodna stranka dné 23. julija 1889 z dvema glasoma večine, navzlic temu, da je nemškutarski volilni komisijon zopet nekaj neveljavnih glasov svojim kandidatom prištel.

Zoper volitev vložili sta obe stranki ugovor; narodna zahtevajoč, da se volilni izid popravi tako, da so narodni kandidatje izvoljeni s 4 glasovi večine, nasprotna stranka pa zahtevajoč, da se ovrže cela volitev iz vseh treh razredov.

Nemški deželni odbor v Gradcu hotel je ustreči želji naših nemškutarjev, tako da se deželni odbor

LISTEK.

Kranjska trgovina v srednjem veku.

(Konec.)

Poleg Ogleja in Štivana povzdignil se je že v X. stoletji Trst in začel tekrovati v trgovini z Devinom in Benetkami. Pa tudi mesta Mile (Mulle), Koper in Izola so se s kranjsko trgovino v kratkem času tako obogatila, da so si sezidala krasne cerkve in začela celo s Trstom vojskovati se, da bi pritegnila vso kranjsko trgovino na svojo stran.

Ali vsa ta mesta nadkrilile so daleko Benetke, ki so se s ponosom imenoval „kraljico Jadranskega morja“. Ko so l. 1278. druge države priznale Benečanom oblast nad Jadranskim morjem, postalo je to kar naravnost „beneškim zalivom“ (culphus Venetiarum). Že Bessarion imenuje Benetke „drugi Bysanz“ in za Danteja bile so Benetke „trgovišče sveta“. Benečane so posnemala vsa druga mesta glede mode, imenitnega obnašanja in

konversacije. Še le za Ljudevita XIV. zavzel je Pariz tisto mesto, katero so poprej Benetke imele.

Po beneških zakonih morali so njih trgovci vsako blago najpoprej v Benetke pripeljati in tam od njega carino plačati, potem so je smeli še le drugam odpeljati na prodaj. Neka postava je tudi prepovedovala, da Benečani ne smejo blaga v nemške, avstrijske, ogerske in jugoslovanske dežele osebno izvažati, samo da bi bili trgovci teh dežel prisiljeni v Benetke prihajati. Tisti predmeti, s katerimi so se Benečani sami pečali, ali kateri so se v Benetkah izdelovali, neso se smeli v Benetke dovažati in tudi oni predmeti, čijih uvoznja je bila dopuščena, morali so se najprej beneškim trgovcem na prodajo ponuditi, potem še le drugim. Blago, ki se je jedenkrat v Benetke pripeljalo, se ni smelo več odpeljati in tako so bili tuji kupci mnogokrat prisiljeni prodati je mnogo pod ceno. Tem podobne naredbe glede trgovanja veljale so tudi po drugih tržiščih na vzhodni strani Jadranskega morja.

Vsi trgovci, prihajajoči s svojim blagom v Benetke, morali so pri mestnih vratih plačati posebno carino. Zato pa so smeli svoje blago razpo-

stavljati v velikih trgovinskih hišah, kjer so tudi prenočišče dobivali. Tako hišo so imenovali fondaco („fonticum“), to je utemeljitev, kakeršne so Benečani sami za razne tuje narode prirejali. Ker je Kranjska spadala k nemški državi, zato so Benečani zmatrali kranjske trgovce za Nemce. Ti so imeli v Benetkah že pred l. 1200 svoj „Fondaco dei Tedeschi“, ki je še sedaj jedno najvažnejših poslopij v Benetkah.

Da so imeli v resnici tudi kranjski trgovci pravico posluževati se nemškega „fondaca“, to nam potrjuje originalna listina deželnega muzeja iz leta 1408. Takrat je prišel namreč Ljubljanski mestni pisar Nikolaj s priporočilnimi pismi nadvojvode Ernesta Železnega pred beneškega doža Tomaža Moceniga in ga prosil v Ljubljanskih trgovcev imenu, naj bi dovolil, da se bodo smeli tudi oni posluževati nemškega „fondaca“. Dože je sicer podarjal, da s tem izgube Benečani mnogo pristojbin, vender je privolil na prošnjo v imenu prijateljstva mej obema sosednima državama, ter izdal omenjeno listino dne 8. septembra 1408.

Dolgo časa so bili Benečani skoro neomejeni

in pa namestništvo nesta mogla zjediniti o rešitvi ugovorov, ampak se je njih rešitev morala prepustiti ministerstvu notranjih zadev. Poslednje je zavrnilo ugovor nemškutarske stranke kot povsem neutemeljen ter spoznalo v zmislu ugovora narodne stranke, da so narodni kandidati izvoljeni z večino 4 glasov.

Narodna stranka je s tem dobila večino dveh tretjin v odboru, in ker je volitev odbora bila še le s to rešitvijo postavno končana, imela bi se takoj vršiti volitev novega župana. Ali kaj se zgodi? Nemškutarski prejšnji župan in pa njegovi svetovalci sedeli so mirno, kakor primirani naprej na svojih kurličnih sedežih, češ, oni so izvoljeni bili za dobo treh let in oni ostanejo! — Če je njih volitev bila neveljavna, kaj je to njim mari.

Treba je bilo zopet zahtevati od vlade, da vender jedenkrat napravi konec temu nesramnemu ravnanju nemškutarskemu in te možakarje brene proč s prostorov, na katerih neso imeli ničesar iskati.

Vlada jim je res posvetila, da so dali slovo svojim častnim mestom, ali udali se še neso.

Ti modrijani tuhtali so sedaj tako le: K volitvi župana je treba $\frac{3}{4}$ (18 odbornikov), narodna stranka njih pa ima le $\frac{2}{3}$ (= 16). Če torej vsi odborniki prvega razreda izstopijo, ni mogoča volitev župana in svetovalcev; odbor se ne more konstituirati in vlada bode nolens volens razpustila odbor, ki ni zmožen konstituirati se in poslovati. In naznanili so takoj vsi nemškutarski odborniki svoj izstop okrajnemu glavarstvu.

Ali pri tem so prezrli, da jeden odbornikov ni bil opravičen izstopiti, in da sta še 2 namestnika tukaj, ki se mesto izstopivših odbornikov moreta takoj v odbor poklicati. In tako jih je ostalo še vedno 19 odbornikov, torej več nego potrebne tri četrti.

Prva seja dne 20. julija t. l. je bila sicer nesklepčna, in nemškutari so se že radovali nad sedom svoje modrosti, ali prerano! V sredo 6. t. m. bila je druga seja, h katerej se je pripeljal g. dr. Serbec z Bleda, drugi odbornik iz Ljubljane, nalašč, in tako je bila seja sklepčna ter izvolili so županom vrlega in obče priljubljenega narodnega kmeta Matevža Glinšeka iz Gorenje Radinje, za svetovalca pa Janeza Županca iz Gaberja, Franca Lipovieka iz Medloga, Jožefa Jezernika iz Polul in Matevža Coceja iz Dobrove.

S to izvolitvijo dovršena je volitev za občinski odbor in ta traja sedaj za cela tri leta, brez vsake nove volitve.

Glavna nakana nemškutarjev je bila, obdržati se še do novega leta (1891) na krmilu, češ, to so od zadnje volitve (januarija 1888) tri leta, in tedaj bi njihov nemškutarski župan nemudoma razpisal novo volitev in jo zopet sam vodil. Ta nakana je pa sedaj splavala po Savinji, v katero nemškutari točijo britke svoje solze po izgubljeni vladi.

Okolica celjska pa dobi s to volitvijo prvokrat zavednega narodnega župana, katerega podpirajo v upravi sami narodni svetovalci!

Tako je po borbah trajajočih od januarja 1888, torej skoraj cela tri leta izvila narodna stranka to občino nemškutarstvu iz rok, upamo za vedno!

gospodarji kranjske trgovine. Ko je pa Trst prišel leta 1382 pod Avstrijo, začelo se je to mesto krepkeje razvijati in je skušalo tudi vso kranjsko trgovino potegniti náse. Večkrat so napali Tržačani kranjske karavane, namenjene v beneška mesta Mile, Koper, Izolo ali Piran ter jih silili, da so njih blago tovorile v Trst. Proti tem nasilstvom obrnila so se omenjena mesta do Benečanov za pomoč in ti so protestirali pri notranjeavstrijski vladi. Ali ker vse ni nič pomagalo, napovedali so Benečani l. 1463 Tržačanom vojno. Slabejši Tržačani bi bili v tej vojni gotovo podlegli, da se ni za nje potegnil papež Pij II., nekdanji Tržaški škof. Vender so morali Tržačani dopustiti, da so Kranjci svobodno trgovali tudi z drugimi beneškimi mesti po Istri.

Ti strastni boji mej Trstom, Benetkami, Koprom itd. zaradi kranjske trgovine nam dokazujejo, da so imela primorska mesta velik dobiček od te trgovine in da se imajo njej zahvaliti dober del s svojega blagostanja. Iz tega pa sledi, da je kranjska trgovina v srednjem veku morala biti zelo živahna, ker je laškim sosedom dajala toliko dobička.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Deželni zbori.

Vsi deželni zbori, izimši dolenjeavstrijskega skličejo se v septembru. Najzanimivejše bode zborovanje češkega deželnega zbora, v katerem se ima določiti, kako bode s spravo. Debate bodo gotovo hude. Več Staročehov bode glasovalo tudi zoper spravo. Predloge, za katere treba dvetretjinske večine, se gotovo ne vsprejmo, za druge se pa ne vé, ker imajo veleposestniki toliko glasov, da bodo odločevali. Nasprotniki sprave bodo pa tudi skušali z dolgimi debatami stvari zavleči. Če bode sprava zavržena, utegne odstopiti sedanja vlada, ali pa vsaj nekoliko predrugačiti se.

Staročeski listi.

Pomenljivo jo, da „Politik“ in „Hlas Naroda“ na vse usta zatrjujejo, da sta nezavisna lista, ne pa organa staročeskega kluba. Staročeski klub je torej že tako ob veljavo prišel, da omenjena lista mislita, da ni v njenem interesu, da bi veljala za njegovi glasili. Staročeski klub sedaj nema nobenega glasila. „Politik“ pride nekda v last fevdalcev, katerim je na čelu grof Bouquoi. V nemških listih celo čitamo, da se „Vaterland“ preseli z Dunaja v Prago, in da se bosta potem „Politik“ in „Vaterland“ spojila v jeden list.

Vnanje države.

Makedonski škofje.

Visoka Porta je nekda že izročila berate za nove makedonske škofje bolgarskemu eksarhu. Škof Teodozij je že odpotoval iz Carigrada v Skopje. Carigradski patrijarh je pa baje dal svojo demisijo, ker ni mogel preprečiti imenovanja makedonskih škofov. S svojo demisijo je pač turško vlado malo v zadrego spravil, a vender je upanje, da se Porta ne ustraši, da bi preklicala imenovanja in bolgarske škofje odpoklicala iz Makedonije. Da so se še pred volitvami v Bolgariji izročili berati novoimenovanim škofom, to bode vsekako nekoliko koristilo sedanji bolgarski vladi. Ruski oficijozni list „Journal de St. Petersburg“ zatorej tudi pravi, da bi Porta ne bila smela tako hiteti z imenovanjem, kajti s tem je ustregla željam Stambulova, katere želje pa izvirajo iz političnih ozirov, katere pospeševati ni v interesu Turčije. Ruski veleposlanik je bil dolžen na te ozire opomniti Porto. Note pa ruski zastopnik ni nobene izročil, kakor piše oficijozni list.

Novi srbski podkonzul v Prištini.

Okrajni načelnik Todorović je imenovan novim srbskim podkonzulom v Prištini namesto umorjenega Luke Marinkovića. Da je vlada tako hitro imenovala novega podkonzula, to pač kaže, da vesti, da Srbija misli odpoklicati poslanika iz Carigrada, neso bile osnovane. Srbija se tudi zaradi cerkvenih zadev ne mara hudo spreti s Turčijo. Če živi s Turčijo v dobrih razmerah, lahko začne pogajanja ob obnovljenji ipeškega patrijarhata. Ta stvar je za Srbe jako važna in nujna. Če bi se odlašal, bi se bolgarska cerkev preveč ukoreninila v Makedoniji in Stari Srbiji in ti kraji bi bili za zmiraj za narod srbski izgubljeni.

Kalubkov.

Vlada ruska je po nemškem generalnem konzulu zahtevala, da izpusté Kalubkova, kateri je bil tudi obsojen v Pantičevi pravdi. Bolgarska vlada bode seveda ustregla tej želji. Odpeljali ga bodo najberž na mejo, potem pa izpustili.

Volitev v Rimu.

Pri ožji volitvi za jednega poslanca v Rimu utegne zmagati Irredentovec, kajti Ricciotti Garibaldi, ki je pri prvi volitvi dobil 600 glasov, je izdal oklic, v katerega priporoča volilecem, naj volijo Barzilai-a, da se Rim izogne sramoti, da bi volil pristaša tripelalijance. Tak izid volitve bi morda odprl oči Dunajskim vladnim krogom, da bi spoznali, kakšno je javno mnenje v Italiji.

Boulangerjeva pristaša pri princu Jérômu Napoleonu.

Te dni sta pohodila Laguerre in Le Hérissé princa Jérôma Napoleona v Pranginsu in mu ponudila se, da hočeta zanj delovati. Princ Jérôme Napoleon ja je sicer prav dobro pogostil, pa vender sta se nekdanja prijatelja generala Boulangerja preverila, da od princa ni pričakovati, da bi dobro plačeval agitacijo, ki bi jo delali zanj. Boulangeristični listi so hoteli ta pohod, ki je ostal neuspešen, popolnoma utajiti, pa se ni dalo. Tudi so že nekateri pristaši Boulangerjevi mislili, da bi vladi svoje moči ponudili, toda bali so se, da bi tudi ne bili zavrnjeni, kajti minister Constans bi javljale posebno visoko cenil prijateljstvo mož, ki prejšnjega svojega voditelja tako zapusté.

Argentinijska.

Predsednik argentinski republike dr. Celmann dal je svojo ostavko. Zbornici pa ostavke nesta hoteli vsprejeti. Ko je pa predsednik se izjavil, da nikakor ne ostane, vsprejeli sta demisijo in imenovan je predsednikom Pellegrini. Časopisi so večinoma zadovoljni z novim predsednikom. Ministerstvo se bode tudi premenilo. Nova vlada bode imela

jako težavno stališče. Finance so tako zavožene, da se državnemu bankerotu skoro ne bode mogoče izogniti. Zaradi tega je nevolja mej prebivalstvom jako velika in v kratkem utegne bruhniti nova ustaja.

Dopisi.

Z Dolenjskega 5. avgusta. [Izv. dop.] Kuriozum mej okrajnimi sodišči v našega sodnega dvora okrožji je okrajno sodišče v Žužemberku. To sirotišče je že poldrugo leto brez okrajnega sodnika. Znano je sicer, da je okrajno sodišče v Žužemberku tudi brez okrajnega sodnika pod izvršnim vodstvom in da morebiti najhitreje izvršuje uradne posle mej vsemi dolenjskimi sodišči. Stvar je zanemljiva le zato, ker se spominjamo, kako brzo se ravna disciplinarnim potom v onih slučajih, kjer je kakov naroden sodnik al adjunkt grešil. Spominjamo se še na Šentlenartsko sodišče na Štajerskem, kjer se je okrajni sodnik s takovo čilostjo korekcijoniral — „wegen nationaler Hetzereien“ so pisali nemški časopisi. Dotični mož je že rehabilitiran. Za Žužemberk pa je bil pred poldrugim letom imenovan bivši c. kr. okrajni sodnik iz Slovenske Bistrice, ki sliši na lepo ime Sorko. Ta mož je po rodu prav pristen dolenjski Slovenec, po mišljenji pa je našim težnjam vse preje, kakor prijazen. Možu je bilo gotovo britko pri srci, ko so ga hoteli premakniti iz zelene Štajerske v tihi skromni, od vsega prometa oddaljeni Žužemberk. Zato je sledil dopust za dopustom. Ko pa je konečno potekel tudi ta vir milosti, mu je tudi Žužemberk postal Hekuba in nobeno sirensko vabilo ga ne spravi iz njegovega, o južni Štajerski se bladečega ravnodušja. Navzlic temu pa je gosp. Sorko še vedno c. kr. okrajni sodnik za Žužemberk.

Mi seveda ne bomo mislili, da graško nadsodišče morebiti zaradi njegovega mišljenja prizanaša temu možu. Tudi mu ne želimo nobene nesreče. Samo zapomnili si bomo ta slučaj in ga o priliki porabili, kedar se bode predsedništvo Graškega nadsodišča proti kakovemu narodnemu uradniku spomnilo svoje tradicionalne enerzije.

Z Vrhnike 6. avgusta. [Izv. dop.] Povodom poroke nadvojvodinje Marije Valerije z nadvojvodo Franom Salvatorjem, priredila se je tudi v nas dne 3. avgusta mična zabavica v prostorih Furlanove, vulgo Levčeve gostilnice na Mirkah. Veselica obsezaajoč petje, kegljanje ter prosto zabavo na vrtu privabila je mnogo odličnega občinstva z Vrhnike in bližnje okolice. Vršila so je ob ugodnem vremenu vseskozi kar najprijazneje. Največ zanimanja pa je vzbujalo gotovo že h sklepu zabave vršeče se srečkanje, čegar čisti dohodek so dobrodušni reditelji veselice odmenili v podporo pridnemu in vsestranski, osobito pa za slikarstvo izredno nadarjenemu dijaku Vrhnčanu, kar vrlo odobravamo in na čemur bode osobito gospej sodnikovi in ostalim damam na tem mestu izrečena najprej srčnejša zahvala. Čisti dohodek ob srečkanju znašal je do 70 gld., kar vsekako kaže, da ni bil zaman trud vrlih dam, ter svedoči, da Vrhnčanje, kakor povsodi, kjer jih vabi blag namen, tudi tukaj neso zaklepali rok in srca.

Iz Radovljice 6. avgusta. [Izv. dop.] Na večer 3. t. m. priredilo je naše slov. pevsko društvo „Triglav“ svoj prvi koncert na g. Klinarjeve gostilne vrtu, ki je bil v ta namen prav ukusno okrašen. Udeležitev bila je tolika, da je veliko došlecev moralo zopet oditi, ker neso našli prostora. Zbralo se je tu vse odlično meščanstvo, do malega vsi državni in zasebni uradniki — tudi gospod okrajni glavar s soprogo počastil nas je s svojo prisotnostjo — in mnogo gostov iz okolice, z Bleda, iz Kranjskegore, Kranja in Ljubljane. Splošno pričakovanje je tudi popolnoma opravičilo, da, daleč prekosil sijajni uspeh, ki ga je doseglo mlado pevsko društvo. Posamezne točke prav srečno sestavljenega vsporeda, zlasti pevske, vršile so se tako gladko in precizno, da so naši vrli „Triglavani“ želi občno zahvalo ter morali večkrat ponavljati. Veliko je pak k temu pripomogel priljubljeni naš slavec Meden, ki je s prekrasnim milim svojim glasom v „Naši zvezdi“ in „Tičici“ očaral vse občinstvo, ter s samosplovom „Da te ljubim“ stekel si novo slavo. Pa kaj bi posebno pisaril o njem? ko gotovo zadostuje že ime Meden, da se more oceniti utis njegovega petja!

Prav zaslužno hvalo žel je, ko se je odpela pesem „Triglav“, ustanovitelj in pevovodja tega društva, gosp. Pianek i čegar sonorni, simpatični

glas je vzbudil frenetično ploskanje in naudušene „živijo“-klice, da se je ta točka morala ponoviti. Pa tudi vse druge pevce hvalilo je jednoglasno vse občinstvo, katero se ni moglo prečuditi velikanskemu napredku, ki so ga storili v teku 3—4 mesecev, odkar društvo obstaja.

Mej posamičnimi pevske točkami svirala je Blejska godba iz dvornega gledišča na Dunaji ter po zvršenem vsopredurju čestilcem Terpsihore godla poskočnice do belega dne. Pred plesom pa so se še razdelili razni dobroti, kateri so bili izsrečkani in katere so Radovljčani z veseljem podarili ljubljenski družbi.

Domače stvari.

— (Izkaznice za vožnjo s separatnim vlakom) v Maribor mogó se dobivati do zadnjega trenutka v naznanjenih krajih in tudi še pred odhodom na kolodvoru v Ljubljani, kakor na posameznih postajah, kjer se bode vlak ustavljal, ker se je preskrbelo, da prostorov ne bode primankovalo. Opozorjamo na to vse domoljube, kateri bi se morda še le v najzadnjem času utegnili odločiti, da se udeležijo te velike slavnosti, ki obeta biti jedna najlepših pevske slavnosti, kar smo jih kedaj praznovali Slovenci. Posebno važno je pa, da se je v obilnem številu udeležimo mi kranjski Slovenci, ter pokazemo z dejanjem, koliko se zanimamo za napredovanje štajerskih naših bratov. Poleg tega pa bode vsak udeležnik imel redek umetniški užitek, kakor se ne ponuja mnogokrat. Bode to pravi pevski praznik! Torej naj bodi naše geslo: Da se vidimo vsi v Mariboru v nedeljo 10. dne avgusta!

— (Separatni vlak v Maribor) mogó porabiti vsi domoljubi na progi mej Ljubljano in Celjem. Želeti bi bilo, da se kar mogoče poslužijo baš tega vlaka, ker je skrbjeno za to, da najdejo dovolj prostora, vlak sam pa vozi ob tako ugodni uri, da vsacemu kaže najbolje, pridružiti se mu, da se tako pripeljemo skupno in v impozantnem številu v Maribor.

— (Udeležnikom pevske slavnosti v Mariboru) posebno onim, ki se bodo peljali s separatnim ljubljanskim vlakom, utegne biti prijetno zvedeti, da si nekateri domoljubi hoté po slavnosti Mariborski ogledati deželno razstavo v Gradci. Ker imajo dotični vožni listki za Maribor in nazaj veljavo 14 dni je ugodna prilika, da si vsak domoljub lahko ogleda Gradec in razstavo v prijetni domači družini.

— (Separatni vlak v Maribor) k veliki pevske slavnosti odpelje se v nedeljo zjutraj ob polu šestih, kakor je bilo prvotno odločeno, ker ravnateljstvo železnice ni moglo več ustreči želji, da se odpelje jedno uro prej, kakor smo naznanili. Opozorjamo torej vse udeležnike na to. V Maribor došel bode vlak okolu 10. ure, ker bode vozil z naglostjo brzovlaka.

— (Odbit priziv.) „Slovensko pevsko društvo“ uložilo je priziv proti Mariborskemu mestnemu zboru prepovedi, da v nedeljo ne smemo z razvitimi zastavami v Maribor. Namestništvo v Gradci je priziv odbilo.

— (Vozni red separatnemu vlakom) k pevske slavnosti v Maribor dne 10. avgusta 1890:

Ljubljana	odhod ob 5 uri 45 min. zjutraj.
Zalog	„ „ 5 „ 58 „ „
Laze	„ „ 6 „ 09 „ „
Kresnice	„ „ 6 „ 23 „ „
Litija	„ „ 6 „ 35 „ „
Sava	„ „ 6 „ 46 „ „
Zagorje	„ „ 7 „ — „ „
Trbovlje	„ „ 7 „ 08 „ „
Hrastnik	„ „ 7 „ 17 „ „
Zidan most	„ „ 7 „ 34 „ „
Rimske toplice	„ „ 7 „ 46 „ „
Laški trg	„ „ 7 „ 58 „ „
Celje	„ „ 8 „ 18 „ „
Maribor	dohod „ 10 „ — „ dopold.

— (Biserno sv. maša) praznoval je dne 1. t. m. gospod dr. Josip Muršec, kons. svetnik in umirovljeni profesor višje realke v Gradci.

— (Imenovanje.) Stolni vikar gosp. Josip Erker imenovan je semeniškim spiritualom, na njegovo mesto pa g. kapelan Andrej Kalan.

— (Gosp. Lovro Potočnik), knezoškof, duh. svetnik in dekan v Gornjemgradu, dobil je dekanijsko župnijo v Braslovčah. Župnija v Gornjemgradu je razpisana do 12. septembra.

— (Miškatočica,) o katerem smo zadnjič javili, da je zbolel na duhu, odpeljali so v blaznico Feldhof pri Gradci.

— („Tržaški Sokol“) V zadevi izleta tega društva v Devin in dotične prepovedi politične oblasti, poroča „Edinost“ naslednje: „Odbor „Tržaškega Sokola“ uložil je pri tukajšnjem c. kr. namestništvu rekurz proti odloku c. kr. okrajnega glavarstva v Gradiški glede določbe, da člani „Sokola“ povodom izleta v Devin ne smejo nositi društvene oprave in da ni smeti seboj vzeti društvene zastave. Preskrbelo pa se je, da se vzlic prepovedi v nedeljo dne 10. t. m. priredi — seveda pri ugodnem vremenu — napovedani izlet, dasi ne pod imenom „Tržaškega Sokola“. Slovensko občinstvo pozivljamo, da se v obilnem številu udeležijo tega izleta, da bi oni, ki so vzeli stvar v roke, vrhu truda ne imeli še gmotne škode.“ — Jeli bode imel kaj uspeha ta rekurz, naznanili bomo ob svojem času, kakor tudi naznanjamo ob uspehu pritožbe proti jednakej „liberalnej“ odredbi mestne občine Mariborske, proti kateri se je pritožil odbor slov. pevskega društva na Ptujem.

— (Tiskovna svoboda na Hrvatskem.) V sredo bila sta kot obtoženca pred okrajnim sodiščem g. Pečnjak, odgovorni urednik „Obzora“ in g. Fleischer, odgovorni urednik „Hrvatske“, prvi zaradi članka „Korupcija“, drugi zaradi dveh notic. Oba urednika sta izjavila, da sta dotični članek oziroma notici sama spisala, oba ugovarjala, da okrajno sodišče v tem slučaju ni pristojno, marveč, da ta zadeva spada pred porotno sodišče kajti o zanemarjanji dolžne pažnje, ne more biti govora, ker sta oba urednika inkriminirane vrste sama napisala, sta torej krivca, ki spadata pred porotnike. Sodnik obsodil je urednika „Obzorovega“ na jeden mesec v zapor, uredništvo pa 700 gld. izgube na kavciji, urednika „Hrvatske“ na 100 gld. globe, list pa na 200 gld. izgube na kavciji. Vsled teh dveh obsodb začelo se je mej opozicijskim časnikarstvom hrvatskim razpravljati, kaj storiti nasproti takemu postopanju. Čuje se dvojno mnenje. Nekaterniki mislijo, da bi bilo najbolje, opustiti vse izdavanje opozicijskih listov, drugi so pa za to, da se napravi neposredna pritožba na krono, v kateri bi se jednostavno razložile vse razmere. Prvo mnenje ima več zagovornikov. Poleg tega sprožila se je tudi misel, da se v glavnih evropskih listih, osobito francoskih, poučuje javno mnenje o stanju na Hrvatskem in da bi si Hrvatska na ta način pridobila moralno podporo mej omikanim svetom.

— („Slovensko pevsko društvo v Trstu“) C. kr. namestništvo vrnilo je odboru pravila, zahtevajoče neke premembe. Zahtevi namestništva se bode takoj ustreglo in zopet predložilo popravljena pravila. Nadejati se je, da bode zadeva ta kmalu ugodno rešena.

— (Iz Kranja) 7. avgusta: Tukajšnji dijaki, na čelu jim abiturijentje, nameravajo koncem tega meseca prirediti s sodelovanjem svojih prijateljev veliko slavnost. Priprave za njo vrše se pridno. Mi pozdravljamo z velikim veseljem to podjetje ter iz polnega srca želimo gospodom osnivalcem kar največ uspeha.

— (Iz Kamnika) 7. avgusta. V nedeljo 10. t. m. priredé Kamniški dijaki veselico v čitalnični dvorani. Čisti donesek je namenjen Prešernovemu spomeniku. Začetek ob 8. uri zvečer. Spored: 1. Nagovor. 2. „Jadransko morje“. 3. „Blagovestnikom“. 4. „Njega ni“. 5. Končan „V tebi domovino“. 6. „Trnje in lavor“. 7. Ples in prosta zabava. K obilnej udeležbi vabi odbor. Ustopnina osebi 30 kr. Iz posebne prijaznosti sodeluje gospica Gizela Nigrinova iz Ljubljane in tukajšnje pevsko društvo „Lira“.

— (Razpisane ustanove.) Za leto 1890 razpisane so cesarice Elizabete ustanove za invalide umrlega barona dr. Karola Wurzbacha, in sicer: 3 ustanove po 60 gld. za Ljubljancane, 3 ustanove po 30 gld. za rojake iz Kamnika, iz Jariš ali s Homca, in 3 ustanove po 30 gld. za rojake iz Ventarjevca v občini Šmartinski pri Litiji. Te ustanove oddaja gospod baron Alfons Wurzbach, in sicer one za Ljubljancane po nasvetu kranjskega deželnega odbora, ustanove za Kamničane, Jaršane in Homčane po nasvetu županstva v Kamniku in ustanove za Ventarjevčane po nasvetu županstva Šmartinske občine. Pravico do teh ustanov imajo v prvi vrsti ubožni vojaški invalidi iz imenovanih občin ali krajev od stražmeštra ali narednika nazaj, ki so le pega vedenja in vsled v vojni dobljenih ran ne-

zmožni, da bi se sami mogli živiti. Ako bi se za omenjene ustanove ne oglasilo zadostno število vojaških invalidov z navedenimi lastnostmi, tedaj imajo pravico do njih tudi drugi reveži, spodobnega vedenja iz imenovanih krajev, ki se zaradi bolehnosti in starosti ne morejo sami živiti. Dotične prošnje uležé naj prosilci iz Ljubljane pri ljubljanskem magistratu, drugi prošnjiki pa vsak pri županstvu svoje občine do 4. septembra 1890 l.

— (Požar.) Dne 5. t. m. treščilo je v Srednjih Jaršah v g. Jakoba Majdiča hlev. Pogorel je hlev, skedenj, krma, voz in mlatilni stroj. Pogorelec bil je zavarovan za 5000 gld. pri banki „Slaviji“, škoda pa znaša do 3000 gld. Gasilno društvo Domžalsko prihitelo je na pomoč in vrlo gasilo. Na pomoč prihiteli so tudi vojaški železniškega polka in g. Petra Majdiča delavci in v družbi z Domžalskimi gasilci omejili požar.

— (Strela udarila v vojaka.) V ponedeljek zjutraj, ko so se vojaški vežbali na savskem vežbališču v Zagrebu, treščilo je v jednega korporala, ki se je zrušil na tla. Puško mu je neki tako zlomilo, da je ni bilo poznati. Skozi čevlje, ki so vsi raztrgani, šla je strela v zemljo. Zelo poškodovanega korporala odnesli so v bolnico. Mej vojaci nastala je velika uzrujanost.

— (Na Pohorji) okoli Ribnice, sv. Antona, v Vuhredu i. t. d. je letos sadno drevje izredno polno, posebno veliko je jabolk in sliv.

— (Posojilnica v Mariboru) imela je meseca julija 49.750 gld. 61 kr. dohodkov 41.996 gl. 9 kr. izdatkov, torej 91.746 gld. 70 kr. prometa.

— (Posojilnica v Šoštanji) ima dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne izredni občni zbor. Na dnevnem redu je nakup posestva v zmislu §. 41. društ. pravil.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Madrid 7. avgusta. Še le včeraj se je kolera v Argesu, provincija Toledo, oficijalno konstatovala. Ob jednom se je dognalo, da je od 2. do 5. avgusta 52 oseb za kolero zbolelo, 25 pa umrlo.

Valencija 7. avgusta. Včeraj zbolelo za kolero po deželi 53, v mestu 5 oseb.

London 7. avgusta. (Izvestje Reuterjevo:) V Džedi pričela je kolera na 1. dan avgusta. Vsak dan umrje do 100 oseb.

Razne vesti.

* (100.000 goldinarjev) dobi se z dvema Dunajskima zastavnima srečkama. 50.000 gold. je glavni dobiček pri vsakem žrebanju. Razstavnine srečke veljajo le po 1 gold., in veljajo za dvojno žrebanje. Svoje častite čitatelje opozorjamo na to, da bode žrebanje prihodnji četrtek dne 14. avgusta.

* (Velikanska ladija.) Bodoči mesec bodo spustili v morje velikansko italijansko oklopnjačo „Sardegna“, ki bode dolga 125 metrov, a široka 23 metrov. Imela bode 13.800 ton, moštva na njej bode 650 mož in 21 častnikov. Tope ima 4 po 68 ton, 8 topov s kalibrom 150 milimetrov in 16 topov po 110 milimetrov. Vsa oklopnjača stala bode 32 milijonov italijanskih lir.

* (Nesreča na železnici.) Preteklo nedeljo dogodila se je na Tirolskem nezgoda, da je iz Inomosta odišli vlak z 14 vagoni, v katerih je bilo 120 popotnikov blizu postaje Vels, skočil s tiru ter so trije vagoni se prekopicnili z nasipa v reko In. Dva izmej popotnikov sta teško ranjena, nad 20 pa je lahko poškodovanih. Od železniškega osobja ni nobeden poškodovan. Uzroki te nezgode so neznani, sodi se pa, da je železniški tir moral biti kaj poškodovan. Trije vagoni leže še sedaj v reki In, ki pretaka svoje valove skozi nje.

* (Ženske — izumiteljice.) Neka kalifornska ženska izumila je otroški voziček in od te izumbe je imela 50.000 dolarjev dohodka. Katarina Greene, vdova ameriškega častnika, izumila je stroj za čiščenje pavole. Stroj za izdelovanje podkev je izumila tudi ženska. Prva ideja za stroj, s katerim se žanje žito in kosi trava, prihaja od gospe Ane Manning pl. Plainfeld, katere ženska je izumila tudi stroj za čiščenje detelje. Njena rojakinja Elizabeta Smith vzela je patent za zboljšanje stroja za košnjo žita; to zboljšanje obstoji v tem, da se lahko noži menjajo, ne da bi trebal stroj ustaviti. Jako komplicovan je stroj za izdelovanje papirnih žepov z močnejšim dnom. Ta stroj je tako izvrsten, da se mu moramo kar čuditi, in vender ga je izumila gospica Maggie Knight, ki si je iz podobnih izum pridobila veliko imetja. Jako dober stroj za pometanje ulic izumila je Novyorčanka. Gospa Marija Walton v Novem Yorku izumila je neko pripravo, s katero se prepreči drdranje voz po železnicah. Železnice so hitro uvele njeno napravo in sedaj Novyorčani lahko spé, če tudi vozi železnica nad njihovimi hišami.

„LJUBLJANSKI ZVON“
 stoji
 za vse leto gld. 4.60; za pol leta
 gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijske srečke 6. avgusta.
 V Brnu: 61, 25, 33, 32, 60.

Tuji:
 7. avgusta.
 Pri **Slonu**: Schmanche, Goth, Stamberger, dr. Beck z Dunaja. — Maidič iz Kranja. — Grofica Karacsay, dr. Froporti iz Gorice. — Selj iz Vipave. — Millonig iz Celovca. — Schepetz, Revelante iz Trsta. — Jellouschegg iz Il. Bistrice.
 Pri **Maliči**: Rechinger, Goldschmidt z Dunaja. — Bothe, König iz Zagreba. — Fichtenau s hčerjo iz Novogamesta. — Antonelli iz Trsta. — Metzler, Beschak iz Kočevja. — Samarugga iz Gorice. — Ulman iz Gradača.
 Pri **avstrijskem cesarju**: Kerčar z Dunaja.
 Pri **južnem kolodvoru**: Picha, Bergmau z Dunaja. — Schullin iz Rateč. — Jelinek iz Kladnega.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
7. avg.	7. zjutraj	733.2 mm.	15.7° C	sszh.	obl.	18.2 mm.
	2. popol.	733.0 mm.	21.0° C	sszh.	d. jas.	
	9. zvečer	732.3 mm.	16.7° C	zahod.	d. jas.	dežja.

Srednja temperatura 17.8°, za 2.0° pod normalom.

Dunajska borza

dné 8. avgusta t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta gld.	88.25	88.40
Srebrna renta	89.65	89.60
Zlata renta	108.95	108.80
5% marcna renta	101.25	101.15
Akcije narodne banke	980.—	981.—
Kreditne akcije	308.—	307.20
London	116.05	116.15
Srebro	—	—
Napol.	9.20	9.20
C. kr. cekini	5.50	5.51
Nemške marke	56.62 1/2	56.65

4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132 gld.	50 kr.
Državne srečke iz l. 1854	100	177	25
Ogerska zlata renta 4%	101	80	—
Ogerska papirna renta 5%	99	95	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	114	—	—
Kreditne srečke	100 gld.	188	—
Rudolfove srečke	10	20	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	163	50
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	170	—	—

Zahvala.

Za obile dokaze srčnega sočutja mej boleznijo, za prelepe vence in mnogobrojno udeležbo pri pogrebu najinega sina

UROŠA

izrekava tukaj najtoplejšo zahvalo.

Vrhnika, dne 8. avgusta 1890.

(614) Josip in Ana Lenarčič.

Št. 6261.

(599—2)

Naznanilo.

Zaradi glavnega snaženja in potrebnih poprav uradnih prostorov ostane

deželna blagajna kranjska

od 11. do uštetega 16. avgusta t. l.

strankinemu prometu zaprta.

Deželni odbor vojvodine Kranjske

v Ljubljani, dne 4. avgusta 1890.

Ad št. 766.

(592—2)

Aviso.

Pismena ponudbena obravnava za pogodbeni kup

1400 kubičnih metrov trdih drv in

570 kubičnih metrov mehkih drv

za potreščino postaje **Ljubljana** bode **dne 11. avgusta t. l.** v preskrbovalnem magacinu.

Natančnejši pogoji in formular za ponudbo razvidijo se iz razglasa, objavljenega v popolnem obsegu v št. 175 tega lista z 1. dne avgusta 1890.

Upravna komisija

c. kr. vojaškega preskrbovalnega magacina v Ljubljani.

Kludskega največja menažerija

iz Hamburga

na Dunajski cesti, nasproti Bavarskemu dvoru.

Usojam si naznanjati velečastitemu občinstvu deželnega stolnega mesta Ljubljane in okolice, da **otvorim danes dne 8. avgusta** menažerijo, vredno 200.000 gld.

V menažeriji je sto živalij.

(613—1)

Slednji dan

dve veliki predstavi

združeni s krmljenjem, nastopom krotilec in krotilke zverin z levi, tigri in sloni.

Prva predstava ob 6., druga ob 8. uri zvečer. — I. prostor 40 kr., II. 20 kr.

Za mnogobrojni obisk prosim

lastnik.

Staro prečiščeno proti žlednim boleznim.

Rogatska Stajerska **deželna slatina** Najboljša osveževalna pijača.

Tempeljski vrelec in Styria-vrelec.

Vedno sveža, najmočnejša polnitev v novosezidanih polnilnih jami z direktnim tokom iz studenca.

Dobiva se: Pri upravi slatine v Rogatci-Slatini, v vseh prodajalnicah mineralnih vod, boljših specerijskih in droguerijskih prodajalnicah in lekarnah in v deželni hiši v Gradcu. (289—9)

V Cerkljah pri Kranji

dá se takoj v najem

hiša z gostilnico

s hlevom, šupo, ledenico in vrtom. — Kdor želi v najem vzeti, naj se prijavi pri gospodu Vavknu, županu v Cerkljah. (610—1)

Radi preselitve se odda **takoj** po jako ugodni ceni

štacunska oprava.

Natančnejše: J. Več, Ljubljana, Šolski drevored. (603—2)

V svojo pivovarno vsprejem

2 učenca

15 let stara, z dobrimi šolskimi spričevali.

Simon Kuketz, pivovarnar v Žaleci.

(607—2)

Na cesarja Josipa trgu.

TRABER-jev anatomični muzej in panoptikum

vidi se tukaj samo še nekaj dni.

Ustopnina 10 kr. (601—5)

!! Žrebanje že v četrtek!!

Srečke Dunajske razstave.

(505—40)

2 glavna dobitka

vsak po

50.000 gold.

vrednosti.

Vsaka srečka veljavna za **obe žrebanji.**

Drugo žrebanje **15. oktobra.**

Srečke po 1 gold.

V Ljubljani prodaja srečke C. C. MAYER.

Uprava razstavine loterije **Dunaj, Rotunda.**